

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

Προκειμένου, στο μέτρο του δυνατού, να διευκολυνθεί το έργο των οικονομικών υπηρεσιών και να συστηματοποιηθεί η διαδικασία διενέργειας μεσοπρόθεσμων προβλέψεων από τους φορείς του υποτομέα, δίνεται ενδεικτική μεθοδολογία ανά κατηγορία εσόδων και εξόδων. Η εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας δεν είναι υποχρεωτική. Εντούτοις, κατά την υποβολή των πινάκων, θα ήταν χρήσιμο οι φορείς να ενημερώσουν τη ΔΟΙΚΤΑ/ΥΠΕΣ για τις κατηγορίες εσόδων και εξόδων στις οποίες έχουν εφαρμόσει διαφορετική μεθοδολογία, καταγράφοντας συνοπτικά τον τρόπο εργασίας.

Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία, πριν από την αποστολή των πινάκων, οι Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών οφείλουν να ελέγχουν τη ρεαλιστικότητα των ευρημάτων τους με βάση τα απολογιστικά στοιχεία των δύο προηγούμενων ετών (2020 και 2021), αφού εξαιρεθούν η επίδραση της πανδημίας, των μέτρων αντιμετώπισής της και τυχόν άλλα εφάπαξ γεγονότα που διαμόρφωσαν το τελικό ύψος τους.

3.1. ΔΗΜΟΙ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

3.1.1. ΈΣΟΔΑ

1. Επιχορηγήσεις από Τακτικό Προϋπολογισμό

Εκτιμήσεις 2022 και προβλέψεις 2023-2026: Ως προς το σκέλος των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων και των λοιπών θεσμοθετημένων πόρων, προτείνεται να καταγραφούν τα ποσά της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του 2021, **εξαιρουμένων των έκτακτων επιχορηγήσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και δικαστικών αποφάσεων και για τη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων σε πληγέντες από φυσικές καταστροφές.** Ως προς τις υπόλοιπες πηγές επιχορηγήσεων θα καταγραφούν τα ποσά που έχουν εγγραφεί στους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς του 2022. Σημειώνεται ότι οι χρηματοδοτήσεις των νομικών προσώπων από τους οικείους ΟΤΑ, οι οποίες εγγράφονται και παρακολουθούνται στους ΚΑΕ 0718 και 1695, δεν συνιστούν επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό και, συνεπώς, θα καταγραφούν στην κατηγορία 5γ «Λοιπά ίδια έσοδα».

2. Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ (περιλαμβανομένων των εσόδων από ΕΣΠΑ και το ΤΑΑ)

Εκτιμήσεις 2022: Πρέπει να καταγραφεί το αναμενόμενο έσοδο από συμβασιολογημένα έργα και δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ (συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΠΑ και έσοδα από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)), μόνο ως προς το σκέλος που αναμένεται να εκτελεσθεί εντός του έτους ή ως προς το σκέλος των δανειακών υποχρεώσεων που αναμένεται να εξυπηρετηθούν από το ΠΔΕ του ΥΠΕΣ εντός του έτους [εγκύκλιοι 6/2019 (ΨΠ30465Χ07-013), 7/2019 (Ω95Γ465Χ07-N9Λ) και 49629/2021 (97ΣΚ46ΜΤΛ6-ΨΞ8) για το πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ».

Προβλέψεις 2023 – 2026: Προτείνεται η κατανομή του ανεκτέλεστου προϋπολογισμού των ήδη ενταγμένων έργων και δράσεων στα έτη 2023 – 2026. Για

έργα που χρηματοδοτούνται από δανεισμό του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων η αποπληρωμή του οποίου θα πραγματοποιηθεί από το ΠΔΕ του ΥΠΕΣ (όπως στο πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ»), τα έσοδα από επιχορηγήσεις ΠΔΕ θα αναγνωρίζονται στα έτη της εξεταζόμενης περιόδου σταδιακά με βάση τις εκτιμώμενες ετήσιες τοκοχρεολυτικές υποχρεώσεις του φορέα προς το ΤΠΔ για τα συγκεκριμένα δάνεια. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο φορέας έχει ωριμάσει προτάσεις για υποβολή προς χρηματοδότηση από το ΠΔΕ (συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΠΑ και του ΤΑΑ) δύναται αυτές να καταγραφούν στους πίνακες μεσοπρόθεσμων εκτιμήσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα κατανεμηθούν τόσο τα σχετικά έσοδα όσο και οι αντίστοιχες δαπάνες καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΠΔΣ.

3. Τόκοι

Εκτιμήσεις 2022: Πρέπει να υπολογιστούν ως το γινόμενο του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων την 31.12.2021 επί το ετήσιο επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί με το κάθε τραπεζικό ίδρυμα.

Προβλέψεις 2023 – 2026: Πρέπει να υπολογίζονται ως το γινόμενο του εκτιμώμενου ύψους των τραπεζικών καταθέσεων τέλους χρήσης επί το ισχύον επιτόκιο.

4. Έσοδα από προγράμματα της ΕΕ

Προτείνεται χειρισμός αντίστοιχος με εκείνον της κατηγορίας 2 «Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ» για όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

5. Λοιπά Έσοδα

Εκτιμήσεις 2022: Καταρχήν προτείνεται η καταγραφή των ποσών που έχουν εγγραφεί (ή πρέπει να εγγραφούν) στον ετήσιο προϋπολογισμό. Στην περίπτωση που για το τρέχον έτος ισχύουν διαφορετικοί συντελεστές τελών, δικαιωμάτων, φόρων και λοιπών εσόδων σε σχέση με το 2021, θα πρέπει να γίνουν και οι αντίστοιχες προσαρμογές στις εκτιμήσεις. Σε κάθε περίπτωση, σε αυτές θα πρέπει να ενσωματωθεί και η επίδραση του μέτρου της εθελούσιας δήλωσης των πραγματικών τετραγωνικών μέτρων των ακινήτων μέσω της πλατφόρμας <https://tetragonika.govapp.gr/>.

Προβλέψεις 2023 – 2026:

Οι φορείς θα πρέπει να αποτυπώσουν με ρεαλιστικό τρόπο τις προβλέψεις τους, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα δεδομένα και τις πληροφορίες που έχουν στην διάθεση τους.

Η πραγματοποίηση των προβολών των ανταποδοτικών τελών α) οφείλει να βασίζεται στο γεγονός ότι, στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της ανταποδοτικότητας, η μεταβολή των συντελεστών δικαιολογείται μόνο όταν μεταβάλλονται οι δαπάνες και β) πρέπει να είναι συνεπής με τις αντίστοιχες προβολές στο σκέλος των δαπανών.

Αντίστοιχα στις κατηγορίες τελών όπου παρατηρείται χαμηλή εισπραξιμότητα, οι προβλέψεις της τρέχουσας περιόδου θα πρέπει να υπολογιστούν επί των απολογιστικών στοιχείων του προηγούμενου έτους.

6. Εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων

Συνήθως αποτελεί σταθερό ποσοστό επί της δαπάνης. Εάν η εκτιμώμενη δαπάνη του 2022 δεν διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με το προηγούμενο έτος, δύναται η

καταγραφή ποσού ίσου με τον απολογισμό του 2021. Για τα επόμενα έτη της εξεταζόμενης περιόδου ο τρόπος εργασίας θα είναι αντίστοιχος με εκείνον των εκτιμήσεων του 2022.

7. Έσοδο από επιχορήγηση για πληρωμή ληξιπρόθεσμων

Θα καταγραφούν μηδενικά ποσά.

8. Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές

Εκτιμήσεις 2022: Θα καταγραφεί το ποσό των δανείων που εκτιμά ο φορέας ότι θα εισπράξει μέσα στη χρήση.

Προβλέψεις 2023 – 2026: Ο τρόπος εργασίας για κάθε έτος του ΜΠΔΣ θα είναι αντίστοιχος με εκείνον των εκτιμήσεων του 2022. Στην περίπτωση που έχει ληφθεί απόφαση για τη λήψη δανείου, αυτό πρέπει να κατανεμηθεί στα έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

3.1.2. ΞΕΟΔΑ

1. Αμοιβές προσωπικού και αιρετών

Πρέπει να προσδιοριστεί α) η εκτιμώμενη δαπάνη για τη μισθοδοσία και τις λοιπές παροχές προσωπικού, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των εργαζομένων, τις προσλήψεις που βρίσκονται σε εξέλιξη, τις μετατάξεις και τις αποχωρήσεις που αναμένεται να λάβουν χώρα μέσα στο έτος και β) η εκτιμώμενη δαπάνη των αιρετών με βάση το πλήθος αυτών. Το ίδιο ισχύει για όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

2. Κοινωνικές Παροχές

Προβλέψεις 2023 – 2026: Προτείνεται να καταγραφεί η εκτίμηση του 2022 σε όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

3. Τόκοι

Το ποσό των τόκων περιλαμβάνεται στις καταστάσεις τοκοχρεολυσίων των δανείων που έχουν συνάψει οι φορείς με τα πιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των τόκων των δανείων που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο του προγράμματος ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ και οι οποίοι εξυπηρετούνται από το ΠΔΕ του ΥΠΕΣ. Επισημαίνεται επίσης ότι από το 2023 και εφεξής πρέπει να αποτυπωθούν τα ποσά των τόκων που αντιστοιχούν στα ενδεκατημόρια έναντι τοκοχρεολυτικών δόσεων, για δάνεια χορηγηθέντα αποκλειστικά από τους πόρους του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, των οποίων η εξυπηρέτηση έχει ανασταλεί μέχρι 31.12.2022.

4. Δαπάνες για επενδύσεις προ αποσβέσεων

Εκτιμήσεις 2022: Θα καταγραφεί η δαπάνη των συμβασιολογημένων έργων (συμπεριλαμβανομένου και του ΤΑΑ) ως προς το σκέλος που αναμένεται να εκτελεστεί εντός του έτους.

Προβλέψεις 2023 – 2026: Οι προβλέψεις προτείνεται να πραγματοποιηθούν με βάση τις ανάγκες και τον προγραμματισμό του φορέα λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των εγκεκριμένων έργων και των διαθέσιμων πόρων (συμπεριλαμβανομένου και του

ΤΑΑ) καθώς και τους συνήθεις χρόνους ωρίμανσης, δημοπράτησης και εκτέλεσης των συμβάσεων τεχνικών έργων.

5. Λοιπές δαπάνες

Εκτιμήσεις 2022:

α) Πληρωμές ΠΟΕ: Προτείνεται η καταγραφή των πιστώσεων του προϋπολογισμού μειωμένων κατά το ύψος των παραστατικών που στην επικείμενη υποχρεωτική αναμόρφωση πρέπει να αφαιρεθούν από τον ετήσιο προϋπολογισμό λόγω παραγραφής ή δεν μπορούν να πληρωθούν λόγω αδυναμίας εκκαθάρισης της δαπάνης (μη νόμιμες δαπάνες προς αντιλογισμός).

β) Μεταβιβάσεις σε τρίτους: Πρέπει να γίνει όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστική εκτίμηση. Για τις επιχορηγήσεις των εποπτευόμενων νομικών προσώπων κρίνεται σκόπιμο να ληφθεί υπόψη και ο μέσος βαθμός εκτέλεσης του προϋπολογισμού των δύο προηγούμενων ετών.

γ) Λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Οι φορείς θα πρέπει να αποτυπώσουν με ρεαλιστικό τρόπο τις προβλέψεις τους, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα δεδομένα και τις πληροφορίες που έχουν στην διάθεση τους, κατόπιν εξαίρεσης των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν το 2021 για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 και τυχόν άλλων εφάπαξ γεγονότων που διαμόρφωσαν το τελικό ύψος τους. Οι κατηγορίες δαπανών *Φόροι-Τέλη* και *Λοιπά έξοδα* συνήθως είναι σταθερές από έτος σε έτος.

Προβλέψεις 2023 – 2026:

α) Πληρωμές ΠΟΕ: Προτείνεται η μεταφορά του εκτιμώμενου ύψους των απλήρωτων υποχρεώσεων προς τρίτους του προηγούμενου έτους (μειωμένων κατά το μακροπρόθεσμο σκέλος και κατά την αξία των παραστατικών που δεν μπορούν να εκκαθαριστούν ή των παραστατικών προς παραγραφή) και του εκτιμώμενου ύψους των απλήρωτων υποχρεώσεων προς φορείς ΓΚ.

β) Μεταβιβάσεις σε τρίτους: Προτείνεται να καταγραφεί η εκτίμηση του 2022 σε όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

6. Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων και λοιπές αποδόσεις:

Εκτιμήσεις 2022 και Προβλέψεις 2023-2026:

α) *Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων:* Θα καταγράφεται ποσό ίσο με την αντίστοιχη κατηγορία των εσόδων.

β) *Λοιπές αποδόσεις:* Προτείνεται να καταγραφεί ο απολογισμός του 2021, εκτός και εάν είναι δυνατή η πραγματοποίηση πιο ρεαλιστικής εκτίμησης.

7. Δαπάνη για πληρωμή ληξιπρόθεσμων στα πλαίσια του προγράμματος

Θα καταγραφούν μηδενικά ποσά.

8. Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές (χρεολύσια δανείων κτλ)

Θα καταγραφούν τα ποσά των ετήσιων χρεολυσίων που πρέπει να καταβληθούν στα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν χορηγήσει τα σχετικά δάνεια (συμπεριλαμβανομένων

και των πληρωμών των δανείων του προγράμματος «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ» από το ΠΔΕ του Υπουργείου Εσωτερικών.

Απλήρωτες υποχρεώσεις σε φορείς εκτός γενικής κυβέρνησης στο τέλος του έτους

Εκτιμήσεις 2022: Για να διασφαλιστεί η απαιτούμενη συνέπεια στις χρονολογικές σειρές, προτείνεται το ύψος των απλήρωτων υποχρεώσεων προς τρίτους να υπολογιστεί με τη χρήση συντελεστή. Δηλαδή, θα υπολογιστεί ο λόγος των απλήρωτων υποχρεώσεων προς τρίτους όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατά την 31.12.2021 προς το ύψος της συνολικής δαπάνης του 2021 (εξαιρουμένων των κατηγοριών 3, 5^α, 6^α, 7 και 8 των εξόδων). Αυτός ο συντελεστής θα πολλαπλασιαστεί με τη συνολική εκτιμώμενη δαπάνη για το έτος 2022 (εξαιρουμένων των ίδιων ως άνω κατηγοριών). Στην περίπτωση που κρίνει ο φορέας ότι οι υποχρεώσεις θα μειωθούν επιπλέον του ποσού που προκύπτει από την ανωτέρω μεθοδολογία, για παράδειγμα λόγω ταχύτερης εκκαθάρισης των δαπανών, τότε το επιπλέον ποσό της μείωσης θα πρέπει να προστεθεί στις εκτιμήσεις εξόδων του 2022.

Προβλέψεις 2023 – 2026 : Ο τρόπος εργασίας για κάθε έτος του ΜΠΔΣ προτείνεται να είναι αντίστοιχος με εκείνον των εκτιμήσεων του 2022.

3.1.3. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Κατά την εκτίμηση των στοιχείων ισολογισμού (κυρίως σε ό,τι αφορά στα διαθέσιμα και στα δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα) για όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου εφιστάται η προσοχή στους συντάκτες των πινάκων προκειμένου να αποτυπώσουν τις αλληλεπιδράσεις αυτών με τις αντίστοιχες κατηγορίες εσόδων και εξόδων.

3.2. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

3.2.1. ΈΣΟΔΑ

Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα (από πώληση αγαθών και παροχή υπηρεσιών): Ισχύει ό,τι και για κατηγορία «5. Λοιπά Έσοδα» των δήμων, των περιφερειών και των ΝΠΔΔ. Υπενθυμίζεται ότι με το 81639/26.11.2020 έγγραφο της ΔΟΙΚΤΑ\ΥΠΕΣ, το οποίο είναι διαθέσιμο στο σύνδεσμο <https://www.ypes.gr/wp-content/uploads/2020/11/eggr81639-20201126.pdf>, έχουν δοθεί συγκεκριμένες οδηγίες αναφορικά με την αποτύπωση των εσόδων των κοινωφελών επιχειρήσεων.

Χρηματοδοτήσεις από ΟΤΑ (διετές πρόγραμμα δράσης, προγραμματικές συμβάσεις με ΟΤΑ κλπ). Προτείνεται να καταγραφεί το ποσό του εγκεκριμένου προϋπολογισμού 2022, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη και το μέσο βαθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού αυτής της κατηγορίας κατά την προηγούμενη διετία.

Έσοδα (επιχορηγήσεις) από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «2. Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ (περιλαμβανομένων των εσόδων από ΕΣΠΑ)» των δήμων, των περιφερειών και των ΝΠΔΔ.

Τόκοι: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εσόδων «3. Τόκοι» δήμων, περιφερειών και ΝΠΔΔ.

Επιχορηγήσεις από Τακτικό Προϋπολογισμό: Συμπληρώνεται μόνο από τα ΝΠΙΔ τα οποία χρηματοδοτούνται απευθείας από τον τακτικό προϋπολογισμό (πχ ΚΕΔΕ, ΕΝΠΕ, ΠΕΔ, ΕΕΤΑΑ).

Επιχορηγήσεις από εθνικό σκέλος ΠΔΕ: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «2. Έσοδα (επιχορηγήσεις) από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα».

Λοιπές επιχορηγήσεις: Εφόσον αυτές αναφέρονται σε επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες, προτείνεται να καταγραφεί το ποσό του εγκεκριμένου π/υ 2022.

Επιχορηγήσεις από ΕΕ: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «2. Έσοδα (επιχορηγήσεις) από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα».

Λοιπά έσοδα: Ισχύουν τα αναφερόμενα στην κατηγορία «5. Λοιπά Έσοδα» δήμων, περιφερειών και ΝΠΔΔ.

Έσοδα (εισπράξεις) για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου: Αυτή η κατηγορία θα συμπληρωθεί μόνο εφόσον έχει ληφθεί απόφαση για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές: Ισχύει ό,τι και για κατηγορία «8. Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές» δήμων, περιφερειών και ΝΠΔΔ.

3.2.1. ΈΞΟΔΑ

Αμοιβές προσωπικού: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «1. Αμοιβές προσωπικού» των δήμων, των περιφερειών και των ΝΠΔΔ.

Μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους (επιχορηγήσεις- χορηγίες): Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «Μεταβιβάσεις σε τρίτους» των δήμων, των περιφερειών και των ΝΠΔΔ.

Τόκοι: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «3. Τόκοι» δήμων, περιφερειών και ΝΠΔΔ.

Λοιπά έξοδα: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «5. Λοιπές δαπάνες» δήμων, περιφερειών και ΝΠΔΔ.

Δαπάνες για επενδύσεις: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «4. Δαπάνες για επενδύσεις προ αποσβέσεων» δήμων, περιφερειών και ΝΠΔΔ.

Έξοδα για χρηματοοικονομικές συναλλαγές: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «8. Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές» δήμων, περιφερειών και ΝΠΔΔ.

3.2.3. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Κατά την εκτίμηση των στοιχείων ισολογισμού (κυρίως σε ό,τι αφορά στα διαθέσιμα και στα δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα) για όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου, εφιστάται η προσοχή στους συντάκτες των πινάκων προκειμένου να αποτυπώσουν τις αλληλεπιδράσεις αυτών με τις αντίστοιχες κατηγορίες εσόδων και εξόδων.